

BOBEK, Pavel: Bavorská CSU a rakouská ÖVP: postmateriální prostředí, kartelizované politické strany? Diplomová práce předložená k obhajobě na katedře německých a rakouských studií IMS FSV-UK. Praha 2012, 67 s.

Předložená diplomová práce je výsledkem autorova dlouhodobějšího zájmu, který se týkal obecně typologie středoevropských *catch-all parties* (=stále užíváná, i když o další perspektivy rozšiřovaná pojmová kategorie Otto Kirchheimera z pol. 60. let) ve vazbě na měnící společenské a hospodářské změny, probíhající zejména od 80. let. V závěru svých studií v Praze a Berlíně se tak např. úspěšně zhostil analýzy vnitřního vývoje jedné ze sledovaných stran – bavorské CSU – v letech 1945-2007 podle modelu institucionalizace politických stran Angela Panebianca, v níž úspěšně skloubil své předchozí politologické a historické školení. V diplomové práci se pokusil porovnat příbuzné křesťansko- demokratické strany – bavorskou CSU a rakouskou ÖVP – s ohledem na postmaterialistickou proměnu společenských hodnot (zde dle definice R. Ingleharta) a na proces kartelizace politických stran (v návaznosti na R.S. Katze a P. Maira). V empiricko-analytické části, v níž využil i metodu historické komparace, zkoumal některé centrální parametry bavorské a rakouské společnosti, tj. politickou kulturu, volební chování, organizaci obyvatel/voličů v politických stranách a vývoj stranického systému – aby tak především doložil z řady indicií vyplývající posun obou společností směrem k postmaterialismu. Snažil se doložit několik hypotéz, formulovaných v úvodu práce: hypotézu značné obdobnosti/příbuznosti procesů změn v Rakousku/Bavorsku, a to i ve vzdálenější historické retrospektivě (od konce 2. světové války), dále hypotézu kondicionované schopnosti obou sledovaných stran na nejnovější změny reagovat integrací nových témat a otevřením se novým skupinám voličů (limitované však zejména u ÖVP její komplikovanou strukturou a postupující oligarchizací) a do třetice hypotézu o souvislosti mezi postupujícím postmaterialismem a kartelizací politických stran – hypotézu, která se na rozdíl od obou předchozích autorovým výzkumem nepotvrdila, z čehož odvozuje i některé další teoretické důsledky, zejména v částečném zpochybnění Katzových a Mairových teorií).

Jak již bylo řečeno, ověřováním těchto tří hypotéz na základě důkladnějšího politologicko-historického výzkumu, formuloval Bobek své závěry přesvědčivěji než tomu bývá v běžných politologických pracích (jakkoliv i zde recipovaná práce osvědčeného a tzv. novou politickou historií často recipovaného A. Kiesslinga o bavorské CSU představuje i zde výjimku, která má šanci se budoucna stát i pravidlem). Práce je logicky členěna, srovnání mezi rakouskými a bavorskými parametry je v jednotlivých dílčích parametrech (viz kap. 2.1,

2.2, 2.3) poměrně přesvědčivé a jasné, na základě – v rámci možností - srovnatelných indikátorů. Práce je psána živým, nebanálním stylem, který i po odevzdání tributů příslušnému odbornému diskursu, zůstává čtivým a dobře pochopitelným i pro nepolitologa. Autor při ní využil reprezentativní korpus pramenů a literatury. Výhrady je možno mít jen k několika detailním otázkám, např. k vývoji rakouské *Paritätische Kommission für Preis- und Lohnfragen*, jejíž činnost byla zejména za dvojí vlády ÖVP/FPÖ značně omezena (s. 29), či přecenění „odporu“ rané ÖVP vůči „klerikalismu a austrofašismu“ předválečné CSP (s. 43) či selektivní výklad Salcburského programu ÖVP z r. 1972, který se sice více otevřel „nevěřícím“, ale rozhodně zde není „humanistický náhled na člověka“ náhlou pragmatickou substitucí „katolické víry“ a křesťanského světového názoru (s. 44); na s. 51 navíc chybí v textu avizovaný odkaz na konkrétní pasáže A. Kiesslinga, na následující straně je rakouský duopól „ÖVP-SPÖ“ omylem označen za duopól „ÖVP-CSU“.

Diplomovou práci Pavla Bobka doporučuji k obhajobě a navrhuji z výše uvedených důvodů – navzdory drobným přehlédnutím – její klasifikaci stupněm „výborně“ (1).

V Praze 16. června 2012

PhDr. Miroslav Kunštát, Ph.D.
Katedra německých a rakouských studií,
IMS UK-FSV